

ΚΕΚΡΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ.

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ Μηνός,

Ἔως ἂν διδαχθῶσι πολλοί, καὶ πληθυνθῇ ἡ γυνῶσις.

ΕΤΟΣ Α'. — 1 Μαΐου 1876 — ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Χρονικὸν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.

— Περὶ Παπύρου. — Σύνοψις τῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου. — Τὰ Σχολεῖα τῆς Ἑλλ.

Κοινότητος. — Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ φωτὸς ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου. — Πρᾶξις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

ΕΝ ΚΑΙΡΩ

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου

Μιχ. Κ. ΝΟΜΙΚΟΥ.

—
1876.

Ἐπιστατοῦσι
καὶ ἐπιμελοῦνται τῶν συμφερόντων τοῦ Κέρκρος,
Ἄνα τὴν Αἴγυπτον.

- Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ Κ. Ε. Ε. Ρούπας.
» Δαμανχοῦρ, ὁ Κ. Ἐπ. Σολομωνίδης, ἰατρός.
» Φαγιούμ, ὁ Κ. Ἀντ. Καμπάνης, Ἑλλην. Πράκτωρ.
» Βίρκατ-έλ-Σάβ, ὁ Κ. Π. Ἡσαίας.
» Βένχα, ὁ Κ. Ἀλέξ. Καμπάνης.

Εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

- Ἐν Σμόρνῃ ὁ Φιλεκαιδευτικὸς Σύλλογος α Ὅμηρος β.
» Ἀθήνῃ » » α Ὀμόνοια β.

Κ Ε Κ Ρ Ο Ψ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

ΕΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ

ΕΤΟΣ Α΄.

1 Μαΐου 1876.

ΦΥΛ. Ε΄.

ΧΡΟΝΙΚΟΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ὑπὸ

Α. Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ.

—ο—

(Συνέχεια.)

24

ΑΓ. ΚΥΡΙΑΛΟΣ.

(412—444 Μ. Χ.).

Τὸν Θεόφιλον διεδέξατο ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Κύριλλος, μετὰ πολλῆς δυσκολίας καὶ διὰ τῆς συμπράξεως τῶν κυβερνητικῶν στρατευμάτων μόλις ὑπερτέρησας τὸν ὑπὸ τοῦ στασιάντου πλήθους ὑποστηριζόμενον Τιμόθεον, ἀρχιδιάκονον τῆς Ἀλεξ. Ἐκκλησίας. Κατήρξατο δὲ τῆς ποιμαντορίας του διὰ φοβερά· τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίων ἐξοντώσεως· ἐπειδὴ οὗτοι ἠνώχλησαν καὶ ἐκακοποίησαν χριστιανούς τινας, τὸ πλῆθος ἐξοργισθὲν, ἐξή-

τει ἐκδίκησιν. Ὁ Ἅγ. Κύριλλος, τεθεὶς αὐτὸς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μαινομένου καὶ στασιάντου ὄχλου, ἔκλεισε τὰς συναγωγὰς, ἐξεδίωξε τῆς πόλεως τοὺς Ἰουδαίους, κατέσκαψε τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ παρέδωκεν εἰς τὴν λαηλασίαν τὰ ὑπάρχοντά των. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐπαρχος τῆς Αἰγύπτου Ὀρέστης ἠγανάκτησεν ἐπὶ τῇ βαρβάρῳ ταύτῃ ἀντεκδικήσει, 500 μοναχοὶ ἐκ τῆς Νιτρίας εἰσήλασαν ἑνὸς πλοῦ εἰς τὴν πόλιν καὶ ὀλίγου δεῖν ἐφόνησαν αὐτὸν, ἀνμὴ ἐγκαίρως ἐπήρχοντο εἰς βοήθειαν αὐτοῦ οἱ πολῖται. Ἐπὶ τῇ ἀδίκῳ δὲ ὑπονοίᾳ, ὅτι ἡ περίφημος Ἑλληνὶς φιλόσοφος Ἰππατία ὑπεδαύλιζε παρὰ τῷ Ὀρέστη τὴν κατὰ τοῦ Πατριάρχου δυσἀρέσειαν, φανατικοὶ τινες, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀναγνώστου Πέτρου, ἀρπάσαντες αὐτὴν ἐκ τῆς ἀμάξης, ἔσυρον ἀπηνῶς κατὰ τῶν πετρῶν, κατεκρεοῦργησαν καὶ βαρβάρως ἐφόνησαν αὐτὴν, κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν τοῦ 413.

Τοῦ Αἰρεσαρχοῦ Νεστορίου ἀφορισθέντος ὑπὸ τοῦ Πάπα, συνεκοιτήθη Σύνοδος οἰκουμενικὴ ἐν Ἐφέσῳ, τῷ 431, ἧς προήδρευεν ὁ Ἁγ. Κύριλλος, προσελθὼν μετὰ 50 ἄλλων ἐξ Αἰγύπτου Ἐπισκόπων, καὶ ἧτις ἀνεθεμάτισε τὰ δόγματα τοῦ Νεστορίου καὶ καθήρεσεν αὐτόν. Ἄλλ' ἡ μειονότης τῶν ἐπισκόπων, προεξάρχοντος Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας, καθήρεσεν αὐτὸν τὸν Κύριλλον, ὃν καὶ ἐφυλάκισεν ὁ Δουξ Ἰωάννης σὺν τῷ Νεστορίῳ μετ' ὀλίγας ὁμῶς ἡμέρας ὁ Κύριλλος ἀπεφυλακίσθη καὶ ἐπανήλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου συμπιλιούται μετὰ τοῦ Ἰωάννου καὶ ἀποθνήσκει, τῆ 3 τοῦ μηνὸς Ἐπιφάνι (27 Ἰουνίου) τοῦ 444 ἔτους. Ὁ Κύριλλος ἔγραψε παμπληθεῖς συγγραφαί, εἰρηνικὰς, δογματικὰς, ποιμαντορικὰς, ἀναιρετικὰς καὶ ἄλλας. Ἐξηγήματις ἐστὶ τῶν θερμοτάτων τῆς ὀρθοδοξίας προμάχων καὶ ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία εὐγνωμονοῦσα κατέταξεν αὐτὸν ἐν τοῖς Ἁγίοις, καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ συνεπιτελεῖ τῆ αὐτῆς τῆς τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου ἡμέρας, τῆ 18 Ἰανουαρίου. Οἱ Κόπται καὶ Αἰθίοπες καλοῦσιν αὐτὸν διδάσκαλον τῆς οἰκουμένης.

25.

ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ

(444—454 Μ. Χ.)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς Διόσκορος. Τῷ 449 προήδρευεν οὗτος τῆς ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθείσης πρὸς ἔλεγχον τῶν δογμάτων τοῦ Εὐτυχοῦς Συνόδου. Ἐξήσκησε δὲ ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ τσαούτην βίαν ὥστε διήγειρεν ἐν αὐτῇ ἄπειρα σκάνδαλα. Τῷ 451 εὐρισκό-

μενος εἰς Νικαίαν, ἐνθα ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε συγκαλέσει νέαν οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἐξηνάγκασε 10 τῶν ὑπ' αὐτὸν Ἐπισκόπων νὰ ὑπογράψωσιν ἀπόφασιν, ἀφορίζουσαν τὸν Πάπαν Ρώμης, Ἁγίον Λέοντα. Ἄλλ' ἀφορισθεὶς καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος παρὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ συγκληθείσης ἐν Χαλκιδόνι Συνόδου, ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος εἰς Gangres, ὅπου καὶ ἀπέθανε τῆ 4. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ μηνὸς Θούθ, ἧτοι τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, τοῦ ἔτους 454, ἀμετανόητος.

ΠΕΡΙ ΠΑΠΥΡΟΥ

ὑπὸ

Δ. Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ.

(Γέλος).

Οἱ πάπυροι ἀνευρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περιειλημμένοι ἐν εἴδει κυλίνδρων ἕνεκα δὲ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ στεγνοῦ τῆς Αἰγύπτου κλίματος, τὰ φύλλα τοῦ κυλίνδρου εὐρίσκονται τοσοῦτο ξηρὰ καὶ εὐθρυπτα, ὥστε ὀλόκληρος ὁ κύλινδρος μεταβάλλεται εἰς θρύμματα, ἅμα τις θελήσῃ νὰ τὸν ἐκτυλίξῃ ἄνευ τινὸς προπαρασκευῆς. Οἱ ἐν Ἡρακλείῳ μάλιστα ἀνευρεθέντες ἦσαν, ἕνεκα τῆς θερμότητος τῆς κατακαλυψάσης τὴν πόλιν ἡφαιστίου τέφρας, σχεδὸν ἀπνηθρακωμένοι καὶ συμπειλημένοι εἰς ἓν σῶμα σκληρὸν, ὅπερ πολὺν χρόνον περιεβάλλετο καὶ ὑπὸ σκληροῦ φλοιοῦ γεωδῶν μορίων, ἅτινα διὰ τῆς ὑγρασίας καὶ τοῦ χρόνου ἀπετέλεσαν γεῶδες περιβάλλονμα περὶ τὸν κύλινδρον. Διάφοροι δὲ τρόποι προετάθησαν παρὰ τῶν γημικῶν πρὸς τοὺς ἀρχαιολόγους πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκτυλίξεως καὶ ἀναγνώσεως τῶν ἀνεκτιμήτων αὐτῶν τῆς ἀρ-

χαϊότητος μνημείων, ἀλλ' ἤθελεν εἶσθαι λίαν μακρὸν νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐκθεσιν τῶν μεσῶν τούτων. Θὰ εἰπῶμεν δὲ ὁμῶς ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς τῶν Αἰγυπτιακῶν παπύρων ἐκτυλίξεως καὶ διατηρήσεως. Ἰῦτοι, ἕνεκα τοῦ ξηροῦ τῆς Αἰγύπτου κλίματος, καὶ τῆς ἐν πυξίαι καταθέσεώς των, καὶ τῆς ἐγκατακλείσεώς των σὺν αὐτῇ τῇ ῥητινοχρίστῳ μολίβῳ ἐν τρισὶν στεγανῶς περιτραγμέναις ἀλλεπαλλήλοις θήκαις, ἀνευρίσκονται ἐν καλλίστη τῷ πλεῖστον καταστάσει, καὶ τὰ φύλλα τοῦ κυλίνδρου δὲν παρουσιάζουσι τὴν ἀπελπιστικὴν ἐκείνην τῆς συμπιλέσεως καὶ ἀπανθρακώσεως κατάστασιν. Ἐἴνε δ' ὁμῶς τσοῦτον ἀπεστεγνωμένοι καὶ εὐθρυπτοί, ὥστε πίπτωσιν εἰς θρύμματα καὶ κόνιν ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ πρὸς ἐκτύλιξιν αὐτῶν ἀποπειρᾷ ἄνευ προηγουμένης τινὸς προπαρασκευῆς. Ἡ προπαρασκευὴ δ' αὕτη συνίσταται εἰς ἐκθεσιν ἐπὶ τινὰς ὥρας τοῦ κυλίνδρου ἐντὸς μέρους τινὸς καθύγρου. Ὁ πάπυρος, λίαν ὄν ὑγροσκοπικὸς, ἀπορροφᾷ ὑγρασίαν καὶ καθίσταται μαλακώτερος, ἐλαστικὸς καὶ εὐχείριστος τότε δὲ μετὰ προσοχῆς μεγάλης καὶ ὑπομονῆς δύναται νὰ ἐκτυλιχθῇ τὸ ἐξώτατον τοῦ κυλίνδρου φύλλον, ὅπερ τιθέμενον μετὰ δύο φύλλων μελανεμπότου χάρτου (papier buvard) πρέπει πάραυτα νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐλαφρὰν τινὰ πίεσιν, σκοπὸν ἔχουσαν νὰ ἐξαλείψῃ πάσας τοῦ παπύρου τὰς ἀνωβαλίας καὶ νὰ κληταστήσῃ αὐτὸν λεῖον. Μετὰ τὴν οὕτως ἐπιτευχεύσαν ἐκτύλιξιν τοῦ ἐξωτάτου φύλλου προβαίνομεν εἰς τὴν τοῦ ἐμέσεως κατόπιν, ἀφοῦ βεβαιωθῶμεν ὅτι ἡ ὑγρασία τῆς ἀτμοσφαιρας, εἰσχωρήσασα καὶ μέχρις αὐτοῦ κεντήσασα καὶ ταῦτο ἀπαλὸν καὶ εὐμεταχείρι-

στον ἂν δ' οὐχί, ἀφείλομεν ν' ἀφήσωμεν πάλιν ἐφ' ὥρας τινὰς τὸν κύλινδρον ἐν τῷ καθύγρῳ τόπῳ, ὡς ἐποιήσαμεν καὶ διὰ τὸ πρῶτον φύλλον. Οὕτω δὲ προβαίνοντες καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἐκτυλίσσοντες τὰ φύλλα καὶ πιέζοντες αὐτὰ μετὰ τῶν δύο φύλλων χάρτου, φθάνομεν εἰς τὴν τελείαν τοῦ κυλίνδρου ἐκτύλιξιν.

Τὸ δ' ἀπὸ τούτου πρέπει νὰ λάβωμεν πάντα τὰ μέσα πρὸς διατήρησιν τῶν φύλλων αὐτῶν διαρκῆ καὶ τοιαύτην, ὥστε οὔτε ἡ πυλχυρονιότης πλέον, οὔτε ἡ ἀνάγνωσις καὶ χρῆσις τῶν παπύρων νὰ ἔχωσι μεγάλην καταστρεπτικὴν ἐπ' αὐτῶν ἐνέργειαν. Δύο συστήματα διατηρήσεως τῶν παπύρων ὑπάρχουσι ἐν χρήσει τὴν σήμερον. Ἡ δηλ. οἱ πάπυροι τίθενται μετὰ δύο ὑελίνων ἐλασμάτων, καλῶς συγκεκολλημένων εἰς τὰς ἄκρας τῶν πρὸς ἀλλήλα, ἵνα μὴ εἰσδύῃ μὲν πλέον ἡ ὑγρασία, δύναται δὲ ν' ἀναγινώσκωνται τὰ γεγραμμένα διὰ τῆς ὑέλου, ἢ ἐπικουλοῦνται τὰ φύλλα τοῦ παπύρου ἐπὶ ναστοχάρτου. Τὸ πρῶτον σύστημα, ἀναπόφευκτον διὰ τοὺς ὀπισθογραφεῖς παπύρους (τοὺς γεγραμμένους δηλ. ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν), ἤθελεν εἶσθαι προτιμώτερον, ἂν μὴ συνεπήγετο τὸ ἀτόπημα τοῦ μεγάλου βάρους καὶ τοῦ ἐκ τούτου δυσμετακομίστου καὶ δυσχρόστου τῶν πλακῶν τὸ δεύτερον σύστημα εἶνε τὸ μᾶλλον ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Μουσειοῖς. Τὰ ἐκταθέντα καλῶς φύλλα τοῦ παπύρου ἀλείφονται κατὰ τὴν ὀπισθίαν αὐτῶν ἐπιφάνειαν διὰ κόλλας, κατεσκευασμένης ἐξ ἀμύλου καὶ περιεχούσης ἐλαχίστην τινὰ ποσότητα ἀρσενικοῦ πρὸς πρόληψιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ χαρ-

τοπάγου σπτός, εφαρμόζονται επί λείου ναστογράφου και καλυπτόμενα διά φύλλον χάρτου καθαρού, πιέζονται μεθοδικῶς διά τῆς παλάμης, μεχρισού, ἀφαιρουμένου τοῦ χάρτου, εὐρεθῶσι καλῶς καί, ὁμοτίμως ἐπικεκολλημένα. Περικόπτεται εἶτα τὸ φύλλον τοῦ ναστογράφου εἰς μικράν τινα ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ παπύρου ἀπόστασιν καὶ περιβάλλεται διά παρυφῆς ἐκ ταινίας λινῆς. Ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονα φύλλα παπύρου, πραγματευόμενα ἐν συνεχείᾳ ἀντικείμενόν τι, τότε ἀριθμοῦνται ταῦτα ἐν τῷ περιθωρείῳ τοῦ ναστογράφου καὶ συρράπτονται μεθοδικῶς εἰς βιβλίον, παρεντιθεμένου μεταξὺ δύο φύλλων λεπτοῦ σιγαροχάρτου, ἵνα οὕτω προλαμβάνηται ὁ ἐκ τῆς τριβῆς κίνδυνος φθορᾶς τῶν γραμμάτων τοῦ βιβλίου τούτου ἢ μὲν ἀρχὴ τίθεται πρὸς τὰ δεξιὰ, τὸ δὲ τέλος πρὸς τ' ἀριστερά, διότι καὶ ἡ αἰγυπτιακὴ γραφὴ οὕτω προέβαινε ἐκ τῶν δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά. Ἐννοεῖται δ' ὅτι, προκειμένου περὶ παπύρων Ἑλληνικῶν, Ῥωμαϊκῶν καὶ Κοπτικῶν, ἡ συνέχεια αὕτη τῶν σελίδων τοῦ βιβλίου δεόν να προβαίη ἐκ τῶν ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ.

Οἱ οὕτω διευθετηθέντες πάπυροι δεόν να φυλάσσωνται ἐντὸς σκοτεινοῦ μέρους· διότι ἐνῶ ἐξ ἐνὸς ὁ μὲν πάπυρος διά τῆς πολυχρονιότητος λαμβάνει χρῶμα ξανθόφαιον, ὁλονεὶ γινόμενον βαθύτερον μὲ τὸν καιρὸν, ἐξ ἄλλου τὸ μέλαν, δι' οὗ οἱ ἀρχαῖοι ἔγραφον ἐπ' αὐτοῦ, ξανθίζεται τοσοῦτο διά τῆς τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς μακρᾶς ἐπιδράσεως, ὥστε βαθμηδὸν κατανατὰ να ἐξομοιωθῆ πρὸς τὸ ξανθόφαιον τοῦ παπύρου χρῶμα, οὕτω δὲ καθίσταται δυσχεροτάτη ἢ καὶ ἀδύνατος πλέον μετὰ καιρὸν ἢ ἀνάγνωσις τῶν γεγραμμένων ἐπ' αὐτοῦ.

Εἰς τὰς λεπτομερεῖας ταύτας εἰσῆλθομεν ἐπίτηδες, ἵνα δυνηθῶμεν να δώσωμεν πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ μάλιστα τοὺς ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὁμογενεῖς ἡμῶν ιδέας τινὰς περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν δύνανται να ἐκτυλίσσωσι καὶ διατηρῶσι παπύρους, οἵτινες δυνατόν ποτε να περιέλθωσιν εἰς χεῖράς των, καὶ οὗς πιθανόν εἶνε να καταστρέψωσι δι' ἀμεθόδων καὶ βλαβίων χειρισμῶν ἐπὶ βλάβῃ ἀνεπανορθώτῳ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων. Ἐνθυλούμεθα τὸ ψυχικὸν ἄλγος, ὁπερ ἠσθάνθημεν πρό τινων ἐτῶν, ὅτε ὁμογενῆς τις, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, ἐκόμισεν ἡμῖν σακκίον ὅλον θρυμμάτων παπύρων, ὧν τινες ἦσαν μάλιστα γεγραμμένοι εἰς δημοτικὴν καὶ ἄλλοι εἰς Ἑλλην. γλῶσσαν. Ἐρωτηθεὶς δὲ διατὶ εὐρίσκοντο εἰς τοιαύτην οἰκτρὰν κατάστασιν, ἀπεκρίθη, ὅτι κατὰ καιροὺς ἀγοράζων ἀντὶ εὐτελῶν κερμάτων κυλίνδρους τοιοῦτου γεγραμμένου χάρτου, καὶ νομίζων, ὅτι ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῶν ἐμπεριείχοντο τιμαλῆ ἀντικείμενα, ἐξετύλισσε (δηλ. κατέτριβεν) αὐτὰ βιαίως καὶ βαναύσως, ἀλλ' ὅτι εἰς μάτην πάντοτε ἔχανε καὶ τὰ κέρματα καὶ τοὺς κόπους του!

ΣΥΝΟΨΙΣ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Συνέχεια (ἰδε ἀριθ: 4)

Ἀλέξανδρος ὁ Ἐφέσιος παρὰ Στεφάνου λέγει, Βήλου δ' αὐ Κίτιόν τε, καὶ Ἰμερόεσσα Λάπιθος. Ἄλλ' οἱ περισσότεροι ἱστορικοὶ ἀναφέρουσι καὶ ὁ Στράβων μετὰ περισσοτέρας βεβαιότητος ὅτι ἡ Λάπιθος ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Λακωνῶν, οἵτινες, κατὰ χιλιάδας ἐκεῖ μετα-

ναστεύσαντες σὺν ταῖς γυναῖξί καὶ παισὶν αὐτῶν κατὰ τοσοῦτον ἐπολλαπλασιάσθησαν διασκορπισθέντες καθ' ὅλην τὴν νῆσον καὶ συνηωθέντες μετὰ τῶν κατοίκων, ὥστε μετὰ τινα ἔτη ἡ Κύπρος ἀποικία Λακωνῶν ὠνομάσθη καὶ οἱ κάτοικοι γνήσιοι αὐτῶν ἀπόγονοι. Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν χρόνων τούτων οἱ Κύπριοι κατενόησαν ὁπόσας ὠφελείας εἰς τὸν ἄνθρωπον παρέχει ἡ γεωργία καὶ ἤρχισαν να φυτεύωσιν ἀπελθῶνας καὶ ἐλαιῶνας καὶ τὰ κάρπιμα δένδρα να ἐπιμελῶνται. Ὁ σίδηρος εἰσέτι δὲν ἦτο γνωστὸς, ἢ μᾶλλον δυσεύπορος, ἀλλ' ἀνεπλήρουν αὐτὸν τὰ σκληρὰ ξύλα καὶ ὁ χαλκός.

Οἱ τοῦ Πυγμαλίωνος διάδοχοι ἐβασίλευσαν εἰς τὴν νῆσον περὶ τὰ 315 ἔτη, μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ Ἕλληες ἀφέντες τὴν ἔλθεισαν Τρωάδα διεσκορπίσθησαν πανταχοῦ, ἄλλοι μὲν ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς ἐστίας των, ἄλλοι δὲ ἀποπλανηθέντες καὶ πολλοὺς ξένους τόπους ἐπισκεφθέντες ἢ κατοικήσαντες.

Κεφάλαιον Γ'.

Ἀρχὴ καὶ κατάστασις τῶν ἐν γένε βασιλείων ἢ βασιλοκῶν, ὑποταγῆ αὐτῶν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, Πέρσας, Ἀθηναίους, καὶ περὶ τοῦ Εὐαγόρου.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος ὁ Ἀγάπηνωρ, ναύαρχος τῶν Ἀρκαδίων, μετὰ πολλῶν ἀφράκτων πλοίων ἢ ὑπὸ χειμῶνος καὶ ζάλης καταληφθεὶς ἢ ὑπὸ ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ Κινύρα, ὅστις, οὐχὶ μόνον δὲν ἀπέστειλε τὴν ὑπὸσχεθεῖσαν τῷ ἄρχοντι τῶν Ἑλλήνων Ἀγαμέμνωνι βοήθειαν, ἀλλὰ καὶ πάντος ἔχ-

λεύασε τῆ τῶν πηλίων πλοίων καὶ ἀνθρώπων ἀποστολῆ, προσωρμίσθη εἰς Πάφον, καὶ ἀποδιώξας τοὺς μετὰ Κινύραν, τούτου ἴσως μὴ ζῶντος, ἐκυρίευσεν τοῦ τόπου καὶ ἀνήγειρεν ἀντὶ τῆς Παλαιᾶς Πάφου, ἣν ἐχάλασε, τὴν νέαν, ἀνακαινίσας αὐτὴν διά προπυργίων καὶ μεγίστου ναυῦ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀφροδίτης. Ἐκλήθη βασιλεὺς τῆς Πάφου, ὡς διηγείται ὁ Πausanias ἐν τοῖς Ἀρκαδικαῖς, καὶ κατέστη ὁ τρόμος τῶν ἐπὶ τὴν νῆσον ξένων φυλῶν. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κινύρα κατέφυγον εἰς Ἀμαθοῦντα καὶ Κούριον καὶ ἐκεῖ ἐξουσίαζον, ὡς λέγει ὁ Στέφανος, ἂν καὶ σιωδῶς καὶ μετ' ἀμφιβολίας. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀκάμας, εἰς τῶν ἀνδρείων στρατηγῶν καὶ φίλος τῶν Τρωαδῶν, ἅμα εἶδε τὴν πτώσιν τῆς Τρωάδος ἐφυγε καὶ ἀπελθὼν εἰς Κύπρον σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ κατώκησεν εἰς τὸν μέχρι σήμερον οὕτως ὀνομαζόμενον Ἀκάμαν, καὶ πόλιν ἐκτίσεν, καὶ βασιλεὺς αὐτῆς ἐκλήθη. Οὐ πολὺ δ' ὕστερον καὶ ὁ Τεῦκρος, υἱὸς τοῦ Τελαμῶνος, ἐκ Σαλαμῖνος τῆς πλησίον τῶν Ἀθηνῶν πόλεως, συστρατεύσας καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Τρώων, ἐπλευσεν εἰς Κύπρον, μὴ γενόμενος δέκτος ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲν ἐμπόδισε τὸν ἀδελφόν του Αἴαντα ἀπὸ τοῦ να σφαγιασθῆ ἐκουσίως, καὶ ἐκτίσεν πρὸς τὰ ἀνατολικώτερα τῆς νήσου μέρη τὴν Σαλαμίνα, συστήσας ἴδιον βασίλειον, ὅπερ διετήρησαν οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ μέχρι τοῦ Εὐαγόρου. Τότε καὶ ὁ Πήξανδρος, κατὰ τινὰς μὲν ἐκ Λαπίθων, κατ' ἄλλους δὲ ἐκ Λακωνῶν καταγόμενος, ὅπερ καὶ βεβαιότερον, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ἀποδιώξας τοὺς Φοίνικας ἐσύστησεν τὸ Λαπιθικὸν βασίλειον. Εἰς τὴν Κουρίαν καὶ Ἀμαθοῦντα ἐβασίλευον οἱ ἀπόγονοι τοῦ

Κινύρα. Ἐτερος δὲ εἰς Λευκωσίαν ἢ Λέτραν ἢ Ληδρον, ἀλλὰ τὸ ὄνομα τούτου οὐδαμῶς ἀναφέρεται καὶ ἀγνοῖται ἐπίσης τίς ἔκτισε τὴν πόλιν ἐκείνην, ἧτις ἤκαζε ποτὲ ἐπὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἐβασίλευον εἰς τὴν νῆσον ὀκτώ βασιλεῖς καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ νῆσος εἰς ὀκτώ βασιλεία ἦτο διηρημένη· μετὰ καιρὸν δὲ, προστεθέντος καὶ ἐνός ἄλλου, ἐννέα βασιλεία συνεκροτήθησαν, ὡς ὁ Διόδωρος Σικελ. βιβ. αζ'. λέγει, ἰστωρῶν τὰ τῶν Περσῶν «Ἐν γὰρ τῇ νήσῳ ταύτῃ πόλεις ἦσαν ἀξιόλογοι ἐννέα, ὑπὸ δὲ ταύτας πολιόμενα μικρὰ ὑπῆρχε τεταγμένα τὰ προσκυροῦντα ταῖς ἐννέα πόλεσιν. Ἐκάστη δὲ τούτων εἶχε βασιλέα, τῆς μὲν Πόλεως ἄρχοντα, τῶν δὲ βασιλείων ὑποτεταγμένων».

Οἱ βασιλεῖς οὗτοι ἔφερον εἰς τὴν κεφαλὴν κάλλυμά τι ὡς Μίτραν, σημεῖον βασιλικῆς ἀξιώματός, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος, βιβ. ζ'. «Τὰς μὲν κεφαλὰς εἰλίχεται μίτρῃσιν οἱ βασιλεῖς αὐτέων, οἱ δ' ἄλλοι εἶχον χιτῶνας· τὰ δ' ἄλλα κατάπερ Ἑλληνας οὗτοι ἐκαλοῦντο καὶ Ἀνακτες». Εἶχεν ἕκαστος ἑκατὸ, ἕως διακόσια πλοῖα καὶ ἴδιον στρατόν. Καὶ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους, καθ' οὓς ἔζων ἅπαντες ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοιοῖα, ἔχοντες καὶ συγγενικοὺς δεσμούς, τὰ μὲν πλοῖα αὐτῶν περιέτρειον τὴν νῆσον φυλάττοντες τὰ ἅκρα αὐτῆς καὶ ἐκδιώκοντες τὰς πειρατικὰς ἢ ληστρικὰς συμμορίας, οἱ δὲ στρατοὶ ἐχρησίμευον πρὸς φύλαξιν τῶν πόλεων, εἰσπραξίν τῶν φόρων καὶ στολισμὸν τῶν ἐπισημῶν τελετῶν. Ἀλλ' ὅταν εἰς τούτων, ὁ βασιλεὺς τῆς Σαλαμῖνος, ἤρχισε νὰ μεγα-

λύνηται καὶ νὰ ἐνδυναμώτα, καὶ εἰς πλοῦτον, καὶ εἰς στόλον, καὶ εἰς στρατόν, περισσώτερον τῶν ἄλλων, φοβηθέντες οὗτοι, ἤνωσαν τοὺς στρατοὺς καὶ τοὺς στόλους των πρὸς ἀμυναν, οἰκοδομήσαντες καὶ δυνατὰ φρούρια ἐπὶ τῶν ὄρειων, θαυμάζόμενα καὶ σήμερον εἰσέτι διὰ τὴν στερεότητά των. (σ).

Τῶν βασιλείων τούτων ἡ ἐξουσία, φαίνεται, ὅτι διετηρήθη μέχρι τῶν Πτολεμαίων, σχεδὸν ὀκτακοσίους χρόνους, ὅποταν οὗτοι κυριεύσαντες τῆς νήσου, ἀφῆρσαν καὶ τῶν μικρῶν τούτων βασιλείων τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ ὀκτακόσια ἔτη τῆς βασιλείας των δὲν ἔζησαν πάντοτε ἀνεξάρτητοι, ὑποταχθέντες πολλάκις εἰς διαφόρους βασιλεῖς καὶ ἔθνη, ὡς ἐὰν ἐξιστορήσωμεν κατωτέρω.

Μετὰ πολλοὺς χρόνους ὕστερον ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Τρωάδος, ἐβασίλευεν ἐν Φοινίκη Πυγμαλίων τις, ὅστις ἐφόρεισε τὸν ἀδελφόν του διὰ νὰ σφετερισθῇ τὸν πλοῦτόν του. Ἡ ἀδελφή του Διδῶνη, φοβουμένη τὰς φιλαργύρους ὁρμὰς τοῦ θηριώδους ἀδελφοῦ τῆς ἀπῆλθεν εἰς Κύπρον, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς ὄσον πλοῦτον κατώρθωσε νὰ συναθροίσῃ. Ἐκεῖ, ἰδοῦσα καὶ ἀγαπήσασα πολλὰς παρθένους τῆ Ἀφροδίτῃ ἀφιερωμένας, παρέλαβεν αὐτὰς καὶ ἔφερεν εἰς Τούναξιν, κτίσασα πλησίον αὐτῆς

(α) Ἐρείπια τῶν φρουρίων τούτων σώζονται τῶντι εἰς πολλὰ τῆς νήσου μέρη, πολλοὶ δ' ἀρχαιολόγοι καὶ ἀρχιτέκτονες ἔμειναν κεληνότες ἀπέναντι τῶν θαυμασιῶν τούτων ἔργων, καὶ διὰ τὴν στερεότητά των, καὶ διὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς των καὶ διὰ τῆς ἀμυντικῆς των θέσεως.

τὴν περίφημον Καρχηδόνα καὶ ὑπανδρεύσασα τὰς νέας, ἵνα τὴν νέαν πόλιν τῆς κατοικήσῃ. (α)

Ἐτε 3,398. ἤκαζεν ὁ Σόλων εἰς Ἀθηνας, εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Κύπριος τὴν πατριδα (β) Ὁ Σόλων εὐρισκόμενος μετὰ τοῦ Κροίσου, βασιλέως τῶν Λυδῶν, προσεκήληθ, ὡς γνωστὸν, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, διὰ νὰ διορθώσῃ καὶ μετριάσῃ τοὺς σκληροὺς νόμους τοῦ Δράκοντος. Ἀλλ' ὁ μέγας ἀνὴρ, ἀκούων ὅτι ἡ πατρίς αὐτοῦ ἐτυραννεῖτο καὶ ἐταλαιπωρεῖτο ὑπὸ τῶν Μεγαρέων (ὑποτελῶν τότε ὄντων εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους) καὶ ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς μεγαλονήσου Κύπρου, ἕνεκα τῆς διχονοίας καὶ διαιρέσεώς των, ἐκινδύνευον καὶ φόρον νὰ ὑποσχεθῶσιν εἰς τοὺς θασσαλισταὺς Μεγαρεῖς, ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀρκετὰς δυνάμεις στρατοῦ καὶ ἐλθὼν εἰς Κύπρον τοὺς μὲν Μεγαρεῖς ἀπεδίωξε, τοὺς δὲ βασιλεῖς εἰρήνευσε. Τότε ἐβασίλευεν εἰς τὴν Σαλαμίνα ὁ Φιλόκυπρος, τὸν ὅποιον ὁ Σόλων παρεκίνησε καὶ ἔκτισε τὴν χώραν Αἴπειαν, τὴν ἐπωνομαθεῖσαν πρὸς τιμὴν τοῦ σοφοῦ Σόλωνος, Σόλους ἢ Σολίαν Ὁ Φιλόκυπρος κατέστησε βασιλέα τῆς νέας χώρας τὸν υἱόν του Ἀριστόκυπρον, καὶ οὕτω συνέστη καὶ τὸ ἔναντον εἰς τὴν νῆσον βασι-

(α) Ἰστορεῖται ὅτι ἡ Διδῶνη εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τοῦ ἐντοπίου τόσον τόπον, ὅσον ἠδύνατο νὰ σκεπάσῃ δέγμα βοῦς, ἀλλ' ὅτι αὕτη μεθοδευομένη ἔτεμεν εἰς Λαρίδας ἀπέβρασε τὸ δέγμα καὶ ἔλαβε τόσην γῆν, ὅσην κατὰ μῆκος κατώρθωσε νὰ μετρήσῃ διὰ τῆς Λαρίδος.

(β) Ὁ Σόλων ἐγεννήθη εἰς Σαλαμίνα τῆς Κύπρου.

λειον. Ὁ Σόλων κατὰ τὴν ἐκστρατείαν του ταύτην ἠνάγκασε τοὺς βασιλεῖς οὐχὶ μόνον νὰ συμμαχήσωσιν ἅπαντες μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἀλλ' εἰσέτι καὶ μικρὸν φόρον πρὸς αὐτοὺς νὰ ἀποτίωσιν, ἵνα, φαίνεται, ἐν ᾧρα ἀνάγκης, βοηθῶσι τοὺς Κυπρίους. Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς Κύπρον, ὅπου καὶ ἀπέθανεν. Οἱ συμπατριῶται τοῦ Σόλωνος, εὐγνωμονοῦντες αὐτόν, ἔκαυσαν τὸ λείψανόν του καὶ ἔρριψαν τὴν κόπιν του εἰς τὸν ἀέρα. (α) (ἰκολουθῆ).

Τὰ Σχολεῖα τῆς Ἑλλην. Κοινοῦτος.

Ἡ ἐνταῦθα Ἑλληνικὴ Κοινότης, ὡς γνωστὸν, διατηρεῖ ἤδη δύο ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, τὸ πρὸ χρόνων συστηθὲν Παρθεναγωγεῖον καὶ τὸ ἀρτισύστατον τῶν ἀρρένων ἑλληνοαλληλοδιδακτικόν.

Τὸ πρῶτον εἶναι διηρημένον εἰς τρία τμήματα Ἑλληνικόν, Συνδιδακτικόν καὶ Ἀλληλοδιδακτικόν. Εἰς τὸ πρῶτον τμήμα διδάσκει ἡ δεσποσύνη Χαρίκλεια Γεωργαντᾶ, ἡ τῆς Σχολῆς διευθύντρια, εἰς τὸ δεύτερον ἡ δεσποσύνη Χαρίκλεια Κωνσταντινοπούλου, καὶ εἰς τὸ τρίτον αἱ δεσποσύναι Αἰκατερίνα Κότζου καὶ Χαρίκλεια Σπορίδου. Αἱ μαθήτριά τῆς Β'. τόξως τοῦ ἑλληνικοῦ

(α) Τὸ τοιοῦτον ἐγένετο ὁσάκις ἔθελον νὰ δείξωσι τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ἀγάπην των πρὸς τιθεῖντα μεγάλου ἀνδρα.

(Α' μὴ σχηματισθείσης εἰσέτι) τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν παραδίδονται Χρηστομάθειαν, Γραμματικὴν, Ἱερὰν Κατήχησιν, Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, Γεωγραφίαν, Ἀριθμητικὴν καὶ Γαλλικὰ. (Τὰ Γαλλικὰ παραδίδει ὁ Κ. Γεώργιος Νέφαλ). Αἱ μαθήτριαί τῆς Γ' τάξεως τοῦ αὐτοῦ τμήματος δέκα ἕξ τὸν ἀριθμὸν παραδίδονται τὰ αὐτὰ σχεδὸν μαθήματα εἰς κατώτερον βαθμὸν. Αἱ μαθήτριαί τοῦ Συνδιδασκτικοῦ τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν παραδίδονται Ἀνάγνωσιν, Γραμματικὴν μικρὰν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, Γεωγραφίαν, Ἀριθμητικὴν καὶ Γαλλικὰ. Αἱ μαθήτριαί τοῦ Ἀλληλοδιδασκτικοῦ ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν παραδίδονται τὰ συνήθη τοῖς Ἀλληλοδιδασκτικοῖς μαθήματα κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Κ. Κωνσταντινίδου.

Τὸ δεῦτερον εἶναι διηρημένον εἰς τρία ἐπίσης τμήματα· Ἑλληνικόν, Συνδιδασκτικόν καὶ Ἀλληλοδιδασκτικόν. Παραδίδονται ἐν αὐτῷ τὰ αὐτὰ σχεδὸν οἷα καὶ ἐν τῷ Παρθενναγωγείῳ μαθήματα, ἀλλ' ὑφ' ἐνὸς καὶ μόνου διδασκάλου, ὅστις, μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς του, δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν παράδοσιν τοσούτων μαθημάτων, ὡς θέλομεν ἀποδείξαι κατωτέρω. Μίαν ὥραν ἐκάστοτε, ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 12ης, παραδίδονται ἀραβικὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Γεωργίου Νέφαλ εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς μαθητὰς, καὶ μίαν ὥραν ἀπὸ τῆς 4ης μέχρι τῆς 5ης μ. μ., γαλλικὰ ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος Κ. Θ. Κωνσταντινίδου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ ἑλληνικοῦ τμή-

ματος. Τὸ Παρθενναγωγεῖον ἔχει ἑκατὸν πενήκοντα μαθητριάς διαφόρων ὀργανισμῶν καὶ ἐθνικοτήτων, τὸ ἑλληνοαλληλοδιδασκτικὸν ἑκατὸν τριάκοντα ὀκτῶ μαθητὰς. Ὡστε, χάρις εἰς τὴν φιλομουσίαν τοῦ ἤδη ἐπαξίως ἰθύνοντος τὸν Ἅγιον τῆς Ἀλεξανδρείας Θρόνον, τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Πατριάρχου Κ. Κ. Σωφρονίου, ἑκατὸν πενήκοντα παρθένοι σπνέρχονται καθεκάστην ὅπου αἱ χρυσοπλόκαμοι, τανυσίπτεροι καὶ ἀργυρόπεζαι Πιερίδες Μοῦσαι ἐνδιδαιτῶνται, καὶ μανθάνουσι τί ἐστὶ γυναικεία ἀρετή, καὶ πόσον ἀνεκτίμητον τὸ χρῆμα τῆς παρθενικῆς αἰδοῦς, διδάσκονται νὰ κατανοῶσι τὸ Εὐαγγέλιον, τὸν πολύτιμον τοῦτον σύνδεσμον τῆς γυναικὸς πρὸς τὴν ἀνατροπὴν τῶν παιδῶν, καὶ μορφώνονται καλὰι μητέρες, πισταὶ σύζυγοι καὶ ζηλωταὶ οἰκοδέσποιναί· ἑκατὸν τριάκοντα ὀκτῶ δὲ νεανίσκοι καταβάλλουσιν ἀτρύτους καὶ ἐνδεδελεχθεὶς πόνους ἐντρυφῶντες ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ἀθανάτων προγονικῶν συγγραμμάτων, ἐξ ὧν πάντες παταμοὶ σοφίας καὶ ἀρετῆς ρέουσιν, ἀποδέχονται τὰ πρῶτα σπέρματα τοῦ φωτοδότου ἐκείνου ἡλίου, ὅστις, διαμμένων ἐν τῷ κοινῷ στερεώματι, περιφρονεῖ καὶ χλευάζει τὰς τρικυμίας καὶ θυέλλας, καὶ ἀναμιλλῶνται συναγωνιζόμενοι τὸν διανοητικὸν τῆς καθ' ἑαυτοῦ παιδείας ἀγῶνα, ὅπως καταστῶσιν ἀξία τέκνα τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἑλλάδος οὐχὶ τῶν ἀλληλομαχιῶν καὶ τῶν διαπληκτισμῶν, τῆς φενακῆς καὶ τῆς ἀ-

γυρτείας, δι' ὧν ἐβαυκαλίσθημεν μέχρι τοῦδε ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ γεννηθέντες ἢ ἐνδημοῦντες Ἕλληνες, ἀλλὰ τῆς Ἑλλάδος τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς Ἑλλάδος τῶν Ἀκδημιῶν καὶ Πανεπιστημίων, τῆς Ἑλλάδος τοῦ μέλλοντος, ὅπερ προσμειδᾷ ἐπὶ τῶν ροδίνων αὐτῆς χειλέων καὶ ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνακτορείου αὐτῆς μετώπου, ἀκτίνας παρηγορίας ἐπιχέον ἐν ταῖς ἀλγειναῖς καὶ τετρωμέναις ὑπ' ἐθνικῶν συμφορῶν καρδίαις.

Τὰς γραμμὰς ταύτας χαράττοντες τὴν καρδίαν ἡμῶν αἰσθανόμεθα πάλλυσαν ὑπ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀκρδάντου ἐπὶ τὸν ἐν Τριᾷ Θεὸν ἐλπίδος, ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς, ὁ Ἑλληνισμὸς ἐκεῖνος, οὐτινος ἀποστολὴ εἶναι τὸ ἀφομοῖν, τὸ ἐκπολιτίσειν, τὸ διαδιδόναι τὰς τοῦ φωτός ἀκτίνας, τὸ ἐξελληνίζειν, ὁ Ἑλληνισμὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἀφωμοίωσε καὶ ἐξεπολίτισε τὰ ἀρχαῖα βιβλία Ἑθνη, ὅστις ἀφωμοίωσε καὶ ἐξεπολίτισε τοὺς Ρωμαίους, ὅστις ἐξεπολίτισε τοὺς ἀπὸ τοῦ Βόλγῃ κατεληθόντας λαοὺς, ὁ Ἑλληνισμὸς ἐκεῖνος, ὃν ἐπεβουλεύθη ὁ ρωμαϊσμὸς καὶ ἀπέτυχεν, ὃν ἐπεβουλεύθη ὁ λατινισμὸς διὰ τῶν σταυροφόρων καὶ ἀπέτυχεν, ὃν ἐπεβουλεύθησαν οἱ Ἑνετοὶ καὶ ἀπέτυχαν, ἀναγκάσας τοὺς μὲν Ρωμαίους νὰ ἐμολογήσωσιν ὅτι ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ ἐταπεινώθησαν εἰς τὰ γράμματα—*Graecia capta ferum*

victorem cepit—τοὺς δὲ σταυροφόρους νὰ πτοηθῶσιν εἰς τὴν θείαν τῆς Ἀγίας Σοφίας, ὁ Ἑλληνισμὸς ἐκεῖνος θελεῖ καὶ αὐθις ἀναλάμψει ἀναζωογονούμενος, ὁ Ἑλληνισμὸς ἐκεῖνος, ὃν μητραλίχι χεῖρες προσεπάθησαν ἔν' ἀποσδέσῃσι, καὶ αὐθις θελεῖ ἀνάψει καὶ ἠλεκτρίσει τὴν ὑφήλιον, ὡς ἐπὶ Παριλιέους καὶ Ἀλεξάνδρου.

Ἡ Ἀνατολὴ, ἡ ὠραία αὐτὴ καὶ λαμπαδηφόρος χώρα, ἀναγεννᾶται ἤδη ἀποτινάσσουσα τὴν ἀγλήν τοῦ σκοτους, καὶ πανταχοῦ εἰς πόλεις παραλίους τε καὶ ἐνδοτέρας, εἰς νήσους μαργαρώδεις καὶ καλλισκίους, ἐγείρονται ἀρρένων καὶ θηλεῶν ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια. Μόνη ἢ Αἴγυπτος, ἡ ἀρχαιολόγος καὶ σοφογόμος αὐτὴ γῆ, χάρις, ὡς εἶπομεν, εἰς τὰς εὐγενεῖς τοῦ ἑλληνόφρονος ἡμῶν Πατριάρχου προσπάθειας, ἀριθμεῖ ἤδη πολλὰ εἰς πλείστας πόλεις σχολεῖα καὶ Μουσῶν ἐντευκτήρια.

Ἄλλ' ἡ φορὰ τοῦ λόγου ἀπεπλάνησεν ἡμᾶς ἐκ τοῦ κυρίου θέματος. Τὰ δύο περὶ ὧν ὁ λόγος ἐκπαιδευτήρια ἔχουν καὶ τὰς ἐλλείψεις των, ἀς κατὰ καθῆκον ὀφείλομεν νὰ ὑποδείξωμεν, ἵνα, ἀφοῦ κατιδῶσιν αὐτὰς οἱ κατάλληλοι, προβῶσι πᾶραυτα, ὡς ἐλπίζομεν, εἰς διορθωσίν των.

Τὸ Παρθενναγωγεῖον ἔχει ἀνάγκην δύο ἢ τριῶν ραπτικῶν μηχανῶν καὶ ἐνὸς κλειδοκυμβάλου.

Γνωστόν ἐστὶν ὅτι αἱ ραπτικαὶ μηχαναὶ κατήτησαν σήμερον κοινὸν τῶν οἰ-

κιῶν ἐπιπλον καὶ ἄνευ τούτων, οὐδεμίαν νεῖνις καταγινομένη εἰς τὴν ραπτικήν δύναται νὰ ἐργασθῆ, ἀρκουμένη εἰς μόννας τὰς χεῖράς της. Δέν ὄθεν τὸ Παρθεναγωγεῖον νὰ ἔχη τοιαύτας μηχανάς, ἵνα αἱ νεάνιδες ἐκγυμναζόμεναι, μηχανοσάντων καλῶς τὴν διασκεδαστικὴν ἀλλοῶς τε τούτην τέχνην, ἣτις εἰς πολλὰς ἀπόρους καὶ ὡς σπουδαῖος πόρος ζωῆς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ.

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον καὶ τὸ κλειδοκὺμβλον διὰ τὸν ἀπλοῦστετον λόγον ὅτι πολλοὶ πλούσιοι ὁμογενεῖς ἀποσελλῶσιν, ὡς μὴν ὤρειλε, τὰς θυγατέρας αὐτῶν εἰς ξένων σχολεία ἵνα ἀνατραφῶσιν, ὡς λέγουσιν, εὐ γ εν ὤ ς, ὑπονοῦντες διὰ τούτου τὰ ὀλίγα τοῦ κλειδοκὺμβλου μαθήματα, ἅτινα ἐν σχολείοις ἀλλοτρίων καὶ ἐχθρῶν πολλὰκις τοῦ ἑλληνισμοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρδίδονται.

Τὸ ἑλληνοαλληλοδιδασκτικὸν ἔχει ἀνάγκην τριῶν καὶ μάλιστα οὐσιωδῶν πραγμάτων: ἐνὸς προσέτι Ἑλλήνος διδασκάλου, ἐνὸς δωματίου καὶ μέρους καταλλήλου διὰ γυμναστικὴν.

Ἐνὸς διδασκάλου, διότι ὁ κ. Θ. Κωνσταντινίδης ἐπιφορτισθεὶς καθήκοντα ἐκτεταμένα καὶ ἑτεροειδῆ τοὺς τρόπους, ἀμηχανεῖ οὐ μόνον εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐπιβλεψιν τοῦ ἠθικοῦ. Πῶς εἶναι δυνατόν ἐπὶ παραδείγματι εἰς μόνος διδασκάλου ἀνθρώπου ὄν, ν' ἀσχολῆται συνεχῶς ἐπὶ

δέκα καθεκάστην ὥρας, καὶ νὰ μὴ δύναται οὔτε αὐτὴν τὴν μεσημέριον νὰ ἐξέλθῃ τῆς Σχολῆς ὅπως γευματίσῃ; Καὶ τούτου γενομένου πῶς δύναται εἰς διδασκαλὸς νὰ παραδίδῃ εἰς ἑλληνικὰς καὶ συνδιδασκτικὰς τάξεις μαθήματα καὶ νὰ ἐπιβλέπῃ συγχρόνως τοὺς κατ' ἀλληλοδιδασκτικὴν μεθόδον διδασκομένους, κινῶν τὴν μηχανὴν ταύτην, καὶ αἰσθανόμενος τὰς παρακρούσεις αὐτῆς, καὶ προλαμβάνων τὴν ἀμηχανίαν, ἐνῶ ὁ νοῦς αὐτοῦ εἰς ἄλλην ἐργασίαν εἶναι ὅλος ἀφωσιωμένος; Ἡ ἀλληλοδιδασκτικὴ ἀπαιτεῖ παρά τοῦ διδασκαλοῦ ὄμμα καὶ νοῦν εἰς αὐτὴν καὶ μόνην ἀπησχολημένα, καὶ ἀποκρούει ἐκ τοῦ κράτους αὐτῆς, οὐ μόνον πᾶσαν ξένην φωνὴν καὶ κίνησιν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῆ. Ἡ Συνδιδασκτικὴ πάλιν ἀπαιτεῖ ταν διδασκτικὸν εἶναι σύννου, καὶ ἀφωσιωμένον κυρίως εἰς τὸ νὰ διδάσκῃ ἐν πλήρει ἡσυχίᾳ καὶ ἀταραξίᾳ. Πῶς εἶναι δυνατόν λατῶν ὁ κ. Θ. Κωνσταντινίδης, μόνος ὢν, νὰ διδάσκῃ συνδιδασκτικῶς καὶ ἀλληλοδιδασκτικῶς; Πῶς δὲ θὰ εὔρη τὸν κατάλληλον καιρὸν ἵνα φροντίσῃ καὶ περὶ τῆς ἠθικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν; Εἶναι ἀνάγκη, καὶ ἀ π ὄ λ υ τ ο ς ἀ ν ἄ γ κ η, καθ' ἡμᾶς, ὁ διορισμὸς καὶ ἐνόος βοηθοῦ, διότι ἄνευ τούτου, τῶν μέσων τῆς διδασκαλίας ὄντων ἀνεπαρκῶν, οἱ καρποὶ τῆς Σχολῆς ταύτης δὲν θὰ ὦσιν ἀνάλογοι τῶν προσδοκιῶν ἡμῶν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ κ. Θ. Κωνσταντινί-

δης, καταβάλλει κόπους ὑπερανθρώπους, ὡς τοῦτο ἀπέδειξεν αἱ ἐξετάσεις του, ἀλλ' ἂν ἐπὶ τέλους δὲν ναυαγήσῃ, θὰ πάθῃ ὅμως ἡ ὑγεία του, καὶ εἶναι ἀδικον. Τὸ ἐπιδιώκειν τὸ φυσικῶς ἀδύνατον δὲν εἶναι φρόνιμον.

Ἐνὸς δωματίου, διότι ἡ σύγχρονος διδασκαλίαν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ὑφ' ἐνός, ἔστω καὶ ὑπὸ δύο διδασκάλων, δὲν διέκκειται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς μεθόδους. Ὁ ἐν χεῖρῃ ἤδη Ὁδηγὸς τῶν δημοτικῶν Σχολείων, ἐκφράζεται περὶ τούτου οὕτως, «ἐπειδὴ δὲ νῦν οἱ διδασκαλοὶ ὀφείλουσιν ἀδιδάσκωσι συνδιδασκτικῶς τὸ ἀνώτερον τμήμα τοῦ σχολείου διάφορα μαθήματα, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωσι καὶ ἰδιαιτέρον πρὸς τοῦτο δωμάτιον ὅθεν εἰς τὰ μεγάλα σχολεῖα, εἰς ἃ διδάσκουσι διδασκαλὸς, καὶ ὑποδιδάσκαλος, πρέπει νὰ κτίσῃται ἐν δωμάτιον κτλ.» Ἀναγνωρίζεται λοιπὸν καὶ παρὰ τοῦ Ὁδηγοῦ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ δὲν πρέπει νὰ διδάσκωσιν ἐνταυτῷ δύο. Διὸ καὶ ταύτην θεωροῦμεν ὡς ἑλλείψιν οὐσιώδη.

Ἐνὸς μέρους διὰ γυμναστικὴν. Περὶ τούτου οὐδὲν σήμερον γράφομεν, διότι σκοπεύομεν νὰ ἐπανελθῶμεν καὶ ἐκθέσωμεν ἐν λεπτομερείᾳ τὰ ἐκ τῆς γυμναστικῆς καλὰ, ἀπερὸ μέγας Σόλων κατιδῶν, ἐσύστησε τὴν γυμναστικὴν ὡς ἀναγκαῖοτάτην πρὸς μόρφωσιν πολιτῶν ἡγιῶν, ἀνδρείων καὶ μεγαλοψύχων.

Αὗται εἰσὶ, καθ' ἡμᾶς, οἱ οὐσιώδεις τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτικῶν καταστη-

μάτων ἑλλείψεις, αἵτινες θέλουσι βεβαίως ἐκλείψαι, καὶ ὅσον τάχιον, διότι οἱ ἐνταῦθα φιλόμουσοι οὐδεὶς φείδονται ὅταν πρόκειται περὶ φιλεκαπιδευτικῶν σκοπῶν ἢ καταστημάτων. Ὅπου ὑπάρχουσιν Ἑλληνες τὸ ἀἄμμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῶν κάρρονες εἶναι ἀλήθεια πανθομολογουμένη.

ΥΓΙΕΙΝΑ.

Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ φωτός ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ φῶς, τοῦ ὁποίου πρώτη καὶ κυρία πηγή εἶνε ὁ ἥλιος, συντελεῖ πολὺ εἰς τὴν βλάστησιν τῶν φυτῶν ὡ καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν ζῴων. Πολλὰκις ἕκαστος ἡμῶν εἶχε νὰ ἴδῃ φυτὰ βλαστάνοντα εἰς τὸ σκότος ἢ καὶ εἰς μέρη σκιερὰ τὰ φυτὰ αὐτὰ, ὅσον καὶ ἂν τὰ περιποιώμεθα, ὅσον καὶ ἂν τοῖς παρέχωμεν τροφήν διὰ κόπρου καὶ ποτίσματος, δὲν προκόπτουσι ποτέ· ἀλλὰ τὰ βλέπομεν λευκὰ σχεδόν, καὶ στερούμενα τοῦ πρασίου χρώματός των, λεπτὰ, μαλθακὰ καὶ εὐθραπτα, ἀσθενῆ καὶ μὴ ἔχοντα φύλλα ἀφθονα, καταπίπτοντα δὲ καὶ τάχιστα μαραινόμενα καὶ σηπόμενα, πρὶν ἢ δυνηθῆαι νὰ παράξωσιν ἄνθη καὶ καρποὺς. Ὅσάκις εἰς ἐν χωράφιον ὑπάρχουσιν δένδρα, βλέπομεν τὴν σπορὰν προκόπτουσαν μὲν καὶ ἀμυαίαν παντοῦ, ὅπου αἱ εὐεργετικαὶ τοῦ ἡλίου ἀκτίνες τὴν ζωογονοῦσι, ἀσθενῆ δὲ καὶ ἀθλίαν καθ' ὅλην τὴν περιουσίαν τῶν δένδρων, ἅτινα διὰ τῶν φύλλων

των οικιάζουσι τὰ ὑπ' αὐτὰ φυτὰ, καὶ τὰ στεροῦσι τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Ἀπαρμολάκτως καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὁσάκις διὰ μακροῦ στερηθῆ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, καθίσταται ὠχρολευκός καὶ γανει ἐκείνην τὴν ἀθηρὰν χροίαν, ἣτις εἶνε τὸ σύμβολον τῆς εὐεξίας· οἱ σάρκες του γίνονται μαλθακαί, τὸ δέρμα του χαλαροῦται καὶ λαμβάνει μίαν ὑγρότητα ψυχρὰν ὡς τὴν τοῦ θαλάτου. Ἐὰν δὲ παραταθῆ ἐπὶ πολὺ ἢ στερῆσιν τοῦ φωτός, μαραινεται ὁ ἄνθρωπος κατ' ὀλίγον, ἐξασθενεῖ καὶ ἀποθνήσκει ἐπὶ τέλους φυσικός· τοιαῦτα παραδείγματα θλιβερά παρατηροῦνται πάμπολλα εἰς τὸς σκοτεινὰς φυλακάς, ὅπου κρατοῦνται δέσμιαι οἱ κακοῦργοι, εἰς τὰ μετὰ τὴν λατομεῖα καὶ ἀνθρακωρυχίαν, ὅπου χιλιάδες δυστυχῶν ὄντων ἐνταφιάζονται ζῶντα, ἵνα ἐκδουλεύσωσι τὴν ἐπιούσιον ἄρτον τῆς οἰκογενείας των! Ἦλθον δὲ τούτων παρατηρήσατε μετὰ προσοχῆς τοὺς κατοικοὺς μῆς πόλεως, καὶ θέλετε ἰδῆ πόσον διαφέρουσιν ἀλλήλων ἀναλόγως τοῦ εὐφωτιστοῦ ἢ μὴ τῶν συνοικίων, ὡς κατοικῶσι. Ὅπου τῆς πόλεως οἱ δρόμοι εἶνε εὐρεῖς καὶ ἀνοικτοὶ πρὸς τὸν ἥλιον, ὅπου ὑπάρχουσι πλατεῖαι, ὅπου αἱ οἰκίαι εἶνε κτισμέναι εἰς τρόπον, ὥστε νὰ δεχῶνται ἄφθονον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἐκεῖ οἱ κάτοικοι εἶνε ζωηροὶ, εὐθυμοὶ, καὶ φέρουσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν σφραγίδα τῆς εὐεξίας καὶ τῆς υγείας, τὴν ἐλαφρὰς μελαγχρινὴν καὶ ροδίνην τοῦ δέρματος χροίαν. Ὅπου δὲ πάλιν αἱ ὁδοὶ εἶνε στεναί, καὶ αἱ οἰκίαι σκοτειναί, καὶ δὲν ὑπάρχουσιν πλατεῖαι, ἐκεῖ τούναντιον οἱ ἄνθρωποι εἶνε ὠχροὶ, καὶ καχικταί, καὶ ἀδιάθετοι πάντοτε, καὶ νωθροὶ. Τὰ τοιαῦτα δὲ ἀποτελέσματα παρατηροῦνται σαφέστερον ἐπὶ

τῶν παιδίων, ἅτινα εὐλόγως δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ἀνθρώπινα φυτὰ. Τὰ τρυφερά καὶ ἀσθενῆ ταῦτα ὄντα, ὅταν στερεῶνται τῆς ἀπαιτουμένης ποσότητος τοῦ φωτός, καθίστανται καχικτικὰ, ἀναπτύσσονται ἀτελῶς, καὶ ἢ μαρκίνονται πρόωρα, ἢ φέρουσιν ἔπειτα δι' ὅλου τοῦ βίου των τὰ σπέρματα δυσκρυσταίων καὶ νόσων βαρυτάτων αἰ χοληρῆς, ἢ ραχίτις, ἢ φθίσις ὡσεπιτοπλεῖστον παρατηροῦνται εἰς παιδία ἅτινα ζῶσιν εἰς μέρη ὅπου τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὲν εἰσδύη ἀρκυτόν. Εἶνε δὲ τόσον ἐπαισθητὴ ἡ ἐπήρεια τοῦ φωτός εἰς τὴν ὑπαρξίν μας, ὥστε εἴαν ποτε διὰ τινος ὥρας μείνομεν εἰς τὸ δωμάτιόν μας μὲ τὰ παράθυρα κατάκλειστα, αἰσθανόμεθα ἐνδόμυχόν τινα ἀνσυχίαν καὶ βῆρος τι ἀνεξήγητον εἰς τὴν καρδίαν ἅμα δὲ τότε ἀνοίξομεν τὰ παράθυρα, πάραυτα ἀνακουτίζόμεθα, καὶ μᾶς φαίνεται ὡς ἂν βῆρος τι ν' ἀφαιρῆται ἀπὸ τὴν καρδίαν μας. Δικαίως δ' ἄρα εἶπεν εἰς τῶν ἐθνικῶν ποιητῶν μας, ὅτι « τὸ φῶς δροσίζει τὴν καρδίαν ὡς τὸ νερὸ τὰ χεῖλη » (α). Διότι πραγματικῶς οὐ μόνον ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα αὐτὸ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ φωτός δι' αἰσθήματος λίαν ὀχληροῦ, καὶ κατὰ πολλὰ ὁμοίον τῷ τῆς δίψης· ἡ δὲ ἱκανοποίησις αὐτοῦ εὐαρεστεῖ καὶ εὐφραίνει τὸν ἄνθρω-

(α) . . . . Ἄναψε τὸ καρδῆλι,
Τὸ φῶς δροσίζει τὴν καρδίαν ὡς τὸ νερὸ
(τὰ χεῖλη.
Ξεφτύλισέ το, μὴ σβυσθῆ, μὴ μείνω στὸ
(σκοτάδι,
Καὶ μοῦ γανῆ πῶς ζωντανῆ κατέβηκα
(στὸν ἄδη
(Ἄριστ. Βαλαωρίτου, Κυρὰ Φροσύνη
σελ. 53).

πον ὅσον καὶ ἡ δι' ὕδατος ἱκανοποίησις τοῦ αἰσθήματος τῆς δίψης.

Ἐκ τῶν ἄλλοι τούδε ῥηθέντων ἀναντίρρητος φαίνεται· ἡ ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου ἰσχυρὰ ἐπήρεια τοῦ φωτός.

Τίνι δὲ τρόπῳ ἐνεργεῖ τὸ φῶς ἐπὶ τοῦ σώματος ἡμῶν, καὶ διατι καθίσταται τοσοῦτον οὐσιώδης ἢ παρουσία του διὰ τὴν ζωὴν καὶ ὑγίαν ἡμῶν; τοῦτο ἤδη θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ ἐξηγήσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλοῦστερον.

Δὲν ὑπάρχει ἀμιθολία, ὅτι τὸ φῶς ἔχει ἐπὶ τοῦ δερματος ἰσχυρὰν τινα κεντιστικὴν ἐνέργειαν, ἣτις συντελεῖ εἰς τὸν χρωματισμὸν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο τὰ ἀσκεπῆ μέρη τοῦ σώματός μας, ἅτινα μένουσιν διηνεκῶς ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἐπενέργειαν τοῦ φωτός, ὡς αἱ χεῖρες, ὁ λαιμὸς καὶ τὸ πρόσωπον, εἶνε βαθύτερον χρωματισμένα, καὶ στεγνότερα, καὶ τραχύτερα τῶν λοιπῶν τοῦ σώματος μερῶν, ἅτινα ἐλάχιστον ἐκτίθενται εἰς τὸ φῶς, διότι ὑπάρχουσιν διηνεκῶς κεκαλλυμμένα ὑπὸ τῶν ἐνδόμυκων. Οἱ κάτοικοι τῶν ἀγρῶν, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ ὑπαιθρον, ὡς οἱ γεωργοὶ, κτίσται, ἀγωγεῖς κτλ. ἔχουσι τὸ δέρμα τραχύτερον, βαθιέρου χρώματος καὶ στεγνότερον ἢ οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰς πόλεις καὶ ἔχοντες ἐπαγγέλματα, ἅτινα τοὺς ὑποχρεῶσιν νὰ μένωσι διηνεκῶς ὑπὸ τὴν σκιάν ἐντὸς τῶν ἐργαστηρίων των. Ταῦτα δὲ πάντα συμβαίνουσι, διότι ἡ ἐπὶ τοῦ δερματος κεντιστικὴ ἐνέργεια τοῦ φωτός διεγείρει τὴν ἐντὸς τῶν τριχοειδῶν δερμικῶν ἀγγείων κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ ἐπιτοχύνει αὐτήν, ἐξ οὗ προέρχεται ἡ ἐπέκτασις τοῦ ἀγγειώδους αὐτοῦ συστήματος καὶ ἡ βαθύτερα τοῦ δέρμα-

τος χρώσις, ὡς καὶ ἡ αὐξησις τῆς ἀπορροφησεως καὶ ἐλάττωσις τῆς ἐκκρινόμενης ὑγρότητος, καὶ ἐπομένως ἡ τραχύτης καὶ ξηρασία τοῦ δέρματος. Ὅταν δὲ τούναντιον τὸ φῶς ὑπάρχῃ ὀλίγον, ἢ ἐπὶ τοῦ δερματος ἐνέργειά του εἶνε ἀσθενεστέρα, καὶ τούτου ἕνεκα ἡ δερμικὴ τοῦ αἵματος κυκλοφορία ἀδρανῆ· ὁθεν λευκοτέρα ἢ χροιά αὐτοῦ καθίσταται, καὶ χαλαροῦται τὸ δέρμα, καὶ μαλθακώτερον καὶ ὑγρότερον, καὶ ψυχρὸν ἀποβαίνει.

Φαίνεται δ' ὁμοίως, ὅτι τὸ φῶς, πλὴν τῆς τοιαύτης ἐπὶ τοῦ δερματος ἐνεργείας του ἔχει καὶ ἄλλην πολὺ βαθύτεραν ἐπὶ τοῦ αἵματος. Καὶ ὄντως, εἴαν ἐξετάσῃ τις τὴν κατάστασιν τῶν διὰ πολλοῦ χρόνου στερεθεντων τῆς τοῦ φωτός παρουσίας, πείθεται περὶ τούτου· διότι, ἐκτὸς τῆς περιγραφείσης ὠχρότητος, καὶ ψυχρῆς ὑγρότητος τοῦ δερματος, φέρουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὰς σάρκας φουσκιωμένας καὶ μαλθακὰς ὡς ζύμην, τὰς ἀρθρώσεις, ἐξωγκωμένας καὶ πλήρεις ὀρθρῶδους ὑγροῦ, τὰ βλέφαρα καὶ τὰ χεῖλη οἰδηματώδη, καὶ ἡ παραμικρὰ ἐπὶ τοῦ δερματος αὐτῶν ἀμυγλῆ, τὸ ἐλάχιστον ἐκδαρμα παράγει αἱμορραγίαν ἰσχυρὰν αἵματος ὑδατώδους, καὶ ὁμοίον πρὸς κερκασίζωμον· πάντα δὲ ταῦτα τὰ συμπτώματα δεικνύουσιν μίαν μεγάλην ἀποσύνθεσιν καὶ καταστροφὴν τῶν σφαιριδίων τοῦ αἵματος, ἢν προσέκαλεσε ἀφύκτως ἡ στερῆσις τοῦ φωτός. Τόσον δὲ εἶνε βέβαιον τοῦτο, ὥστε, ἐξετάσεις γενομένης καὶ εἰς τὰ φυτὰ ἐκεῖνα, τὰ βλαστάνοντα εἰς τὸ σκότος, εὐρέθη, ὅτι καὶ αὐτὰ πάσχουν ἑλλειψιν τῶν σφαιριδίων τῆς παραγούσης τὸ πράσινον τῶν φυτῶν χροῖα ὕλης, ἣτις ἀντιστοιχεῖ μὲ τὰ

αίματοςφαιρίδια τῶν ζώων, διότι διὰ πειραμάτων πάλιν ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ὕλη αὐτῆ ἀυξάνει εἰς τὰ φυτὰ, ὅταν ποτίζονται δι' ὕδατος περιέχοντος διαλελυμένον σίδηρον, ὅπως αὐξάνονται εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ αίματοςφαιρίδια διὰ τῆς χορηγήσεως τῶν σιδηρούων φαρμάκων. Ἐξ ὧν λοιπὸν αὐτῶν τῶν παρατηρήσεων καὶ πειραμάτων ἐξάγεται, ὅτι τὸ φῶς συντελεῖ τὸ μέγιστον εἰς τὴν αίματοποίησιν καὶ ἐπομένως εἰς τὴν εὐεξίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι ἡ ἑλλείψις ἢ ἡ σπάνις αὐτοῦ ἐπιφέρουσι τὴν ἀλλοίωσιν καὶ ἀποσύνθεσιν τοῦ αίματος.

Ἐκ τῶν ἄνω τοῦδε ἐκθεθέντων δυνάμεθα νὰ προσβῶμεν τοὺς ἀκολουθοῦντες ὑγιεινοὺς κανόνας.

1. Ὅταν τις προτίθεται νὰ οἰκοδομήσῃ οἰκίαν, δεόν νὰ ἐκλέγῃ ὅσον οἶόν τε ἀνοικτότερον μέρος, καὶ νὰ προτιμᾷ τὰς ἐπὶ μεγάλων ὁδῶν καὶ πλατείων πλατειῶν θέσεις· νὰ φροντίσῃ δὲ ὅπως δίδωται εἰς τὴν οἰκίαν ἄφθονον φῶς διὰ παραθύρων, καταλλήλως τοποθετουμένων.

2. Ὁ ἐνοικιάζων οἰκίαν πρὸς κατοικίαν του, δεόν νὰ προτιμᾷ τὴν λαμπρὰν πλειότερον φῶς καὶ κειμένην εἰς τὰς ρηθείσας θέσεις.

3. Οἱ ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγελλομένου τῶν ὑποχρεούμενοι νὰ μένωσι διὰ μακροῦ ὑπὸ τὴν σκιάν, δεόν νὰ φροντίζωσιν περὶ τῆς εἰσγωγῆς ὅσον οἶόν τε ἀφθονώτερον φωτὸς ἐν ταῖς ἐργαστηρίαις των, καὶ νὰ μὴν ὀκνήσωσι νὰ ἐξέρχονται πότε πότε καὶ εἰς τὸ ὑπαιθρον, ἵνα ἐκτιθῶνται εἰς τὴν εὐεργετικὴν τοῦ ἀπλέτου φωτὸς ἐπενέργειαν.

4. Οἱ εἰς ἀνάρρωσιν ἀπὸ βλαβείας καὶ μακρὰς νόσους εὐρισκόμενοι δεόν νὰ ἐπιζητήσωσι

τὸ φῶς, διότι τοῦτο συντελεῖ ὡς εἴρηται εἰς τὴν αίματοποίησιν, καὶ ἐπομένως εἰς τὴν ἐνδυνάμωσίν των.

5. Τὰ παιδιά δεόν νὰ μὴ φυλακίζονται δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλὰ νὰ ἐξέρχονται καὶ εἰς τὸ ὑπαιθρον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν νοσημόνων ὑπηρετῶν καὶ μετὰς ἀνηκούσας προφυλάξεις κατὰ τῶν ἐκ τῆς ἐπικρατούσης ἀτμοσφαιρικῆς θερμοκρασίας κινδύνων.

Ταῦτα περὶ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς εἰς τὴν ὑγίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ περὶ τῶν ὑγιεινῶν κανόνων, οὓς ὀφείλομεν νὰ τηρῶμεν ὡς πρὸς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἀντικείμενον.

Γνωστὸν εἶνε, ὅτι, διὰ νὰ γείνη ὁρατὸν πᾶν ἀντικείμενον, προσπίπτει εἰς τὴν ὄρασιν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ποσότης τις φωτὸς, τὸ ὁποῖον αἱ ἀκτῖνες, ἀντανεκλώμεναι ὑπὸ τοῦ ἀντικειμένου, εἰσδύουσιν ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ διαπερῶσαι τοὺς διαφραεῖς αὐτοῦ χιτώνας, προσπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ὀπτικῶν νεύρου, ἐρεθίζουσιν αὐτὸ καὶ παράγουσιν οὕτω τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀντικειμένου ἐν τῇ ἐγκεφάλῳ. Ἐκνοεῖται ἤδη αἰσθεῖν, ὅτι ὅσον ἀφθονώτερον ὑπάρχει τὸ περίσφως, τόσο πλειότεραι αὐτοῦ ἀκτῖνες ἀντανεκλώνονται ὑπὸ τοῦ κρεκειμένου εἰς τὴν ὄρασιν πράγματος, ἐπομένως τόσο πικνότεραι προσβάλλουσιν αὐταὶ τὸ ὀπτικὸν νεῦρον, καὶ ἄρα τόσο μεγαλύτερον παράγουσι τὸν ἐρεθισμόν αὐτοῦ καὶ τόσο φωτεινότερον δείκνυται τὸ ἀντικείμενον. Ὅσον δὲ τοῦ αὐτοῦ ὀλιγώτερον ὑπάρχει τὸ φῶς, τόσο ὀλιγώτεραι αἱ ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ὀπτικὸν νεῦρον ἀντανεκλώμεναι φωτειναὶ ἀκτῖνες, καὶ ἄρα τόσο ὀλιγώτερον ἐρεθισμόν

διεγείρουσι κατ' αὐτὸ καὶ τόσο ἀμυδρότερον ὁρᾶται τὸ ἀντικείμενον. (ἀκολουθεῖ).

Πραξις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Συνεδρίασις τῆς 12ης Ἀπριλίου.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναγγέλλει εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὁ κ. Α. Ἰωαννίδης, μέλος τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, μόνος ὑποκινητῆς, καὶ ὀργανωτῆς, καὶ τελεσιουργὸς τῆς ὑπὲρ τῶν Σχολείων τῆς ἡμετέρας Κοινότητος γενομένης θεατρικῆς παραστάσεως, ἐπιθυμᾷ νὰ ἐκθέσῃ πρὸς τὸ Συμβούλιον τὸ τελικὸν αὐτῆς ἀποτέλεσμα. Εἰσαχθεὶς τότε ὁ κ. Ἰωαννίδης, εἶπεν, ὅτι ἐκ τῆς εἰρημένης παραστάσεως εἰσπραχθήσαν ἐν συνόλῳ φράγκα 4884 ἤτοι,

1. Ἐκ τῶν Θεωρειῶν φράγ.	1860
2. ἐκ τῆς Πλατείας »	1820
3. ἐκ τοῦ Ὑπερώου »	265
4. ἐν τῷ Δίσκῳ »	939

Τὸ ὅλον Φρ. 4884 ὅτι μέχρι τούτου οὔτε ἡ Αὐλὴ, οὔτε οἱ Πρίγκηπες ἀπέστειλαν τὰ συνηθιζόμενα χρηματικὰ ποσά

Ὅτι ἐξ αὐτῶν ἐδαπανήθησαν εἰς φωτισμόν, διακόσμησιν, ὑπηρεσίαν, ἀνοθη, ταινίας, κτλ. κτλ. φρ. 1,611 » 50

Ὡστε ἔμεινε καθαρὸν ὑπόλοιπον φράγκα 3,292 » 50

Ἐκ τούτων ἐμέτρησεν εἰς

τὸ ταμεῖον τῆς Κοινότητος 2363 » 75

Μένουσι δὲ εἰς χεῖράς του εἰς 908 » 75 ἅτινα πρόκειται νὰ διαθέσῃ, κατὰ τὰ συντεθειμένα, ὁ Σύλλογος πάλιν ὑπὲρ τῶν σχολείων.

Παρεκκλάσε δὲ τὸ Συμβούλιον, ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε αὐτὸς ἐνήργησε τοιαύτην ὑπὲρ τῶν σχολείων συνεισφοράν, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ ν' ἀγορασθῆ ἐκ τῶν χρημάτων καὶ ἐν κλειδοκώμβῳ, ὅπερ ὅμως δὲν ἠγοράσθη, καὶ τὸ Παρθεναγωγεῖον ἡμῶν στερεῖται μέχρι τούτου τοῦ ἀναγκασιότατου αὐτοῦ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς μουσικῆς ὀργάνου, νὰ φροντίσῃ τοῦλάχιστον τόσον τὸ Συμβούλιον τὴν ἀγορὰν τοιούτου ἐκ τῶν χρημάτων, ἃ πρόκειται ὑπὲρ τῶν σχολείων νὰ διαθέσῃ. Τὸ Συμβούλιον, ἐγκρίναν τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ κ. Α. Ἰωαννίδου, ἐπεφόρτισεν αὐτὸν τὸν ἴδιον τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ὡς μᾶλλον παντὸς ἄλλου καταλλήλου πρὸς τὰ τοιαῦτα. (1) Εἶτα ἐψήφισε τὴν ἀγορὰν καὶ ἀποστολὴν εἰς

(1) Τὸ κλειδοκώμβῳ ἠγοράσθη καὶ παρεδόθη ἤδη εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, ἀντὶ φράγκων 460, τὸ δὲ ἀπολειπόμενον ποσὸν ἐκ φρ. 440,75 παρεδόθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Κοινότητος, ὅπως ἐξ αὐτοῦ πληρωθῶσιν αἱ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου παραγγελθεῖσαι δύο χειροκίνητοι ραπτικά μηχαναὶ, ἀναμενόμεναι ἤδη ἐξ Ἀμερικῆς, καὶ ὅπως γένωνται βελτιώσεις τινὲς τοῦ ὕλικοῦ τοῦ Σχολείου τῶν ἀρρένων. Πληροφορούμεθα δὲ μετ' εὐχαριστίας ὅτι ἡ Α. Παναγιότης ὁ φιλόμουσος ἡμῶν Πατριάρχης, ἄρα τῇ ἐν-

τὸ Περθενωχωγαίον δύο ραπτικῶν μηχανῶν χειροκινήτων, ὅπως ἐκδιδαχθῶσι τὴν διευχέρησιν καὶ χρῆσιν αὐτῶν τὰ κοράσια. Ἐπεφυλάχθη δὲ νὰ σκεφθῆ ἀκολούθως καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς καταλλήλου διαθέσεως τοῦ ὑπολοίπου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συλλόγου τεθέντος ποσοῦ. Ἐπεφόρτισε δὲ παμπηφεῖ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Συλλόγου πρὸς τὸν κ. Ἀλεξ. Ἰωαννίδην ἐπὶ τῇ ἀγαθοεργῷ ταύτῃ πράξει του.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐπαρουσίασεν εἰς τὸ Συμβούλιον τὸν 9ον τόμον τῆς ἐπετηρίδος τοῦ ἐν Παρισίοις ὑπὲρ τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐλληνικῶν σπουδῶν Συλλόγου. Προτάσει δ' αὐτοῦ ἐνέκρινε τὴν ἐγγραφὴν τῆς «Ἐιότητος» ὡς μέλους τακτικοῦ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου καὶ ὡς συνδρομητοῦ πρὸς ἐκδόσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν εἰκόνων τῆς εἰρημένης ἐπετηρίδος, καὶ ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τὴν φροντίδα τῆς γνωστοποιήσεως τούτου πρὸς τὸν ἐν Παρισίοις Σύλλογον ταῦθα ἀρξέει του, ἐνέκρινε καὶ διέταξε τὴν πρόσληψιν ἐνὸς ἄλλου ἀκόμη Ἑλλήνου διδασκάλου διὰ τὸ εἰρημένον τῶν ἀρρένων Σχολεῖον. Ὡστε, τρεῖς οὐσιώδεις ἐλλείψεις τῶν ἡμετέρων Ἐκπαιδευτικῶν Καταστημάτων ἐξέλιπον ἤδη χάρις εἰς τὴν ἀπαρδειγματίσαν φιλομουσίαν τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Πατριάρχου καὶ τοῦ ἡμετέρου ἀρτισυστάτου Συλλόγου, τοῦ ὁποῦ εἰς τῶν σκοπῶν εἶναι κατὰ τὸν Κανονισμὸν αὐτοῦ, ὡς γνωστὸν, καὶ ἡ ἐμψύχωσις ἐν γένει τῆς παιδείας, ἀναλόγως τῶν πόρων αὐτοῦ.

καὶ τὴν ἀποστολὴν εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ τῶν πρὸς ταῦτα ἀπαιτουμένων 410 φράγκων.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ κ. Προέδρου ἐνέκρινε νὰ προταθῶσιν εἰς τὴν Α'. συγκροτηθησομένην τακτικὴν γενικὴν Συνέλευσιν πρὸς ἀνάρρισιν ὡς ἐπίτημα μέλη τοῦ Συλλόγου οἱ κ. κ. Ἀλέξανδρος Μάνος, Πολιτικὸς Πράκτωρ καὶ Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Αἰγύπτῳ, Ἰωάννης Πέρβελης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Καίρῳ, ἡ Α. Π. ὁ Ἅγιος Ξανθοπόλεως, Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Α. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου, τοῦ πνευματικοῦ Προστάτου τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, Ἐρνέστος Δουτὶλ, Πρόξενος τῆς Ὀλλανδίας ἐν Καίρῳ, ἡ Α. Ἐξοχότης, ὁ Κουλούτζη πασσαῶς, Πρόεδρος τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Ἰνστιτούτου, Σβαϊνφούρτ Πρόεδρος τῆς Κεδιδικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας, Νούφριος Ἀβδάτης, Πρόεδρος τοῦ ἐν Καίρῳ Ἰατροσυνηδρίου καὶ Τίτος Φίγαρης, δικηγόρος.

Ὡνόμασε μέλη ἀντεπιστέλλοντα τοῦ Συλλόγου τοὺς κ. κ. Νικόλαον Χαρτολάκην, καὶ Ἀριστείδην Κυρικὸλην ἐν Τεργέστη, ἀναθέσαν τὴν φροντίδα εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ νὰ ὀνομάσῃ ἀνά ἐν κατάλληλον πρόσωπον ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Σμύρῃ.

Δ. Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ, πρόεδρος
Σ. ΔΕΓΛΕΡΗΣ, ἀντιπρόεδρος
Δ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ταμίας
Ι. ΑΚΑΒΑΛΟΣ, γραμματεὺς
Θ. ΚΑΛΟΥΓΓΑΣ, σύμβουλος.